

Plan för säkra och trygga skolvägar syftar till att skapa säkra och trygga trafikmiljöer i skolornas närhet samt att resorna till och från skolan i högre grad ska ske utan bil. Planen syftar även till att skapa ett systematiskt arbetssätt för arbetet med skolvägar och barns resande i Stockholm.

Plan för säkra och trygga skolvägar ska vara användbar och utgöra ett hjälpmedel i dialog inom och mellan förvaltningar, i tidiga planskeden och vid ombyggnation. Planen ska även vara ett konkret stöd vid diskussion och beslut gällande skolors lokalisering, utformning och trafikmiljö samt barns resor till och från skolan.

Stockholms stad arbetar aktivt med skolornas närmiljöer och barns resval för att eleverna ska kunna ta sig tryggt och säkert till skolan. Barnen involveras i arbetet och deras perspektiv uppmärksammas vid analyser av platser och föreslagna åtgärder.

Att planera staden efter barns behov gynnar alla trafikanter och ökar barnens delaktighet i stadslivet.

En del av Framkomlighetsstrategin

Plan för säkra och trygga skolvägar

Stockholms
stad

stockholm.se/tryggaskolvagar

” En stad som är bra för barn är en bra stad för alla”

Morgondagens samhälle bygger på våra barn och deras förutsättningar att självständigt utforska och förstå sin omvärld.

För barnens utveckling är det viktigt att nyfikenhet tillåts och stimuleras utan att deras säkerhet riskeras eller rörelsefrihet begränsas. Barns möjlighet att röra sig fritt i sitt närområde påverkar i hög utsträckning deras välbefinnande och hälsa, idag och imorgon.

Andelen barn som går och cyklar till skolan har minskat de senaste decennierna och allt fler vuxna skjutsar sina barn i bil till skola och fritidsaktiviteter. Trafikmiljön runt skolorna är inte byggd för att hantera stora mängder biltrafik vilket leder till en otrygg och rörig trafiksituation kring många av stadens skolor. Det ökande skjutsandet har bidragit till mindre fysiskt aktiva barn, ökande hälsoproblem samt till ökade utsläpp. Det berövar även barnen glädjen att utforska sin närmiljö och skapa sina egna livsrum.

Stockholms stad arbetar aktivt med skolornas närmiljöer och barns resval för att eleverna ska kunna ta sig tryggt och säkert till skolan. Barnen involveras i arbetet och deras perspektiv uppmärksammas vid analyser av platser och föreslagna åtgärder. Att bygga en stad där barn och unga får vara delaktiga ökar förståelsen för staden ur barns perspektiv.

Plan för säkra och trygga skolvägar syftar till att skapa säkra och trygga trafikmiljöer i skolornas närhet samt att resorna till och från skolan i högre grad ska ske utan bil. Planen syftar även till att skapa ett systematiskt arbetssätt för arbetet med skolvägar och barns resande i Stockholm.

Planen är en del av konkretiseringen av framkomlighetsstrategin och en fördjupning av trafiksäkerhetsprogrammet. För att kunna uppfylla framkomlighetsstrategin är det viktigt att arbeta med nästa generations attityder och resebeteende i tidig ålder. Genom att skapa goda förutsättningar för bilfria resor till och från skolan får barnen tidigt med sig ett beteende och syn på transporter där gång och cykel är viktiga beståndsdelar. Detta utgör i sin tur viktiga

förutsättningar för ett hållbart transportsystem och en levande stad. Att planera staden efter barns behov ger förutsättningar för alla att använda de offentliga miljöer och trafikytor som utgör staden. En stad som är bra för barn är en bra stad för alla.

Plan för säkra och trygga skolvägar ska vara användbar och utgöra ett hjälpmedel i dialog inom och mellan förvaltningar, i tidiga planskeden och vid ombyggnation. Planen ska även vara ett konkret stöd vid diskussion och beslut gällande skolors lokalisering, utformning och trafikmiljö samt barns resor till och från skolan.

Planen är avgränsad till att beröra Stockholms stads grundskolor då barn förväntas kunna ta sig på egen hand till och från skolan. Fokus ligger på skolor i närhet till stadens huvudgator och trafiksäkerhetsarbetet avgränsas främst till en radie om ca 300 m runt skolan. Arbetet fokuseras på människor som går och cyklar.

Planen innehåller tre övergripande mål för att skapa säkra och trygga skolvägar, en handlingsplan för åren 2015–2020 samt riktlinjer för utformning av den fysiska miljön kring skolor.

”
Jag tycker om att åka sparkcykel när mina föräldrar cyklar.”

Malek, 8 år

”
Min skolväg ska vara rak och inte så svängig.”

Morvarid, 9 år

Stockholms skolvägar idag

I dagens Stockholm finns många valmöjligheter och en del av dessa val påverkar barns resor. Barnens sätt att ta sig till skolan är ett aktivt val. Andra faktorer än avstånd spelar in i valet av skola och skolväg.

Efter att det fria skolvalet infördes år 1992 får elever och föräldrar själva välja vilken skola barnen ska gå i. Det betyder att barnen inte nödvändigtvis går i den skola som ligger närmast hemmet. De flesta barnen i Stockholms stad går dock i en skola nära hemmet även om avståndet till skolan ökar i takt med att eleverna blir äldre. I årskurs 0–3 bor 90 % av eleverna två kilometer från skolan, i årskurs 4–6 bor 80 % två kilometer från skolan och från och med årskurs 7 bor 65 % av eleverna två kilometer från skolan.

Ungefär vart fjärde barn skjutsades till skolan med bil år 2012 och andelen ökar. I regel är trafikmiljön vid skolorna inte planerad för att elever ska lämnas och hämtas med bil.

Trängseln blir därför stor, i synnerhet på morgonen då de flesta skjutsande föräldrar kommer samtidigt.

Det finns flera möjliga orsaker till att föräldrar skjutsar sina barn till skolan trots litet avstånd och god trafiksäkerhet. Olika familjer har olika liv och vanor vilket innebär olika motiv att skjutsa. En del av förklaringarna är kopplade till generella förändringar i samhället och andra till synen på föräldraskap och bilanvändning. Många föräldrar skjutsar för att de upplever att miljön runt skolorområdet är osäker och innehåller mycket trafik. Inte sällan är det dock skjutsandet som skapar problemen.

”

Om barn cyklar eller går till skolan lär de sig att på egen hand ta sig fram säkert i trafiken och de blir trafikvana, vilket gör det enklare och tryggare att välja gång och cykel som självständig trafikant.”

”

Jag skulle vilja ta mig till skolan med portal. En portal är när man går igenom en vattenvägg och kommer ut genom en annan.”

Ali, 11 år

Planen för säkra och trygga skolvägar innehåller tre mål som pekar ut inriktningen för Stockholms stads arbete med barns resor till och från skolan.

Mål 1

– Skapa säkra och trygga skolvägar

Säkra och trygga skolvägar ökar förutsättningarna för att få fler barn att gå och cykla till skolan istället för att åka bil. Genom åtgärder för att minska andelen bilresor kommer Stockholms stad att arbeta systematiskt med att förbättra de viktigaste skolstråken, ta fram tydliga riktlinjer och genomföra fysiska åtgärder för att skolvägarna ska bli säkrare och tryggare. I första hand ska viktiga stråk och passager inom en cirka 300 meters radie kring skolan åtgärdas.

Mål 2

– Skapa möjligheter för nya resvanor och öka andelen gående och cyklister

För att skapa möjligheter för nya resvanor krävs ett samarbete inom Stockholms stad och med skolorna i syfte att åstadkomma en kunskaps-, attityd-, och beteendepåverkan. Målet möjliggör att andelen resor till skolan utan bil ökar. Det leder till en ökad trygghet, trafiksäkerhet och folkhälsa samt goda förutsättningar för bättre prestationer i skolan.

Mål 3

– Skapa ett stadsgemensamt synsätt i arbetet som påverkar skolvägarna

Att stadens förvaltningar och skolor arbetar tillsammans är en framgångsfaktor för att nå målen med säkra och trygga skolvägar. Samarbetet kommer att innebära mer heltäckande åtgärder som bidrar till ändrade resval.

”

Jag vill bara ha cykelvägar och trottoarer, inga bilar.”
Simon, 10 år

”

Jag tycker det är bra med vandrande skolbuss. Det är roligt att gå tillsammans med kompisar.”

Mia, 9 år

De vanligaste önskemålen från elever och föräldrar för att få en tryggare skolväg är:

- fler och bredare gångvägar och trottoarer
- mer belysning på mörka platser, speciellt i tunnlar och träd
- mer grönska, aktiviteter och mötesplatser för en mer levande miljö
- snygga upp stadsmiljöerna och beskär buskar
- bättre underhåll, renhållning och snöröjning av skolvägar
- mindre biltrafik, bilfria zoner och fler gågator
- separerade gång- och cykelvägar
- fler övergångsställen – säkra och tydliga

Från ord till handling

För att gå från ord till handling innehåller planen ett antal åtgärder som beskriver metoder och verktyg för att kunna bedöma vilka skolor som behöver åtgärder, identifiera problem samt bedöma vilka åtgärder som gör mest nytta.

Åtgärder **Mål 1**

- 1A** utveckla process för prioritering av skolor
- 1B** genomför res- och färdmedelsanalys
- 1C** identifiera fysiska åtgärder för ökad trafiksäkerhet och trygghet
- 1D** begränsa biltrafiken i skolornas närhet
- 1E** olika skolstartstider
- 1F** testa olika åtgärder
- 1G** inspektioner av drift och underhåll

Åtgärder **Mål 2**

- 2A** introducera vandrade/cyklande skolbussar
- 2B** genomföra insiktshöjande och inspirerande aktiviteter
- 2C** utöka cykelskola för barn
- 2D** integrera trafik i undervisningen
- 2E** ta fram skolreseplaner
- 2F** använda ungas kompetens och idéer på ett aktivt och strukturerat sätt

Åtgärder **Mål 3**

- 3A** utöka samarbetet med berörda förvaltningar
- 3B** genomför dialog mellan berörda förvaltningar
- 3C** sprid riktlinjer för åtgärder och utformning vid stadens skolor

Planen innehåller även riktlinjer för lämpliga åtgärder och utformningsprinciper vid stadens skolor. Riktlinjerna har tagits fram gemensamt av berörda förvaltningar. De ska fungera som ett stöd för framtida planering och ombyggnad av trafikmiljöer runt skolor.

